

Acest proiect este finanțat
de Uniunea Europeană

RAPORT DE MONITORIZARE

a transparenței Administrației Publice Locale din orașul Rezina

Perioada de monitorizare: septembrie 2019 – iunie 2020

Autoare:

**Mariana Kalughin,
Diana Enachi-Ranga**

Chișinău 2021

CUPRINS

LISTA ACRONIME	2
INTRODUCERE ȘI ASPECTE METODOLOGICE	3
TRANSPARENȚA ÎN ACTIVITATEA APL	9
TRANSPARENȚA DECIZIONALĂ	12
TRANSPARENȚA BUGETARĂ	14
TRANSPARENȚA ACHIZIȚIILOR PUBLICE	16
TRANSPARENȚA ACHIZIȚIILOR DE VALOARE MICĂ	24
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	25

LISTA ACRONIME

AAP	Agenția Achiziții Publice
ANSC	Agenția Națională de Soluționare a Contestațiilor
APL	Autoritate Publică Locală
AVM	Achiziție de valoare mică
BAP	Buletinul Achizițiilor Publice
COP	Cererea ofertelor de prețuri
DUAЕ	Documentul Unic de Achiziție European
HG	Hotărârea Guvernului
Î.M.	Întreprindere municipală
MF	Ministerul Finanțelor
MTender	Registrul de Stat al Achizițiilor Publice „MTender”
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
TVA	Taxa pe Valoare Adăugată

INTRODUCERE

ȘI ASPECTE METODOLOGICE

Transparența în activitatea APL este nu doar un principiu al bunei guvernări, dar și o obligație prevăzută de legislația în vigoare, în special Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239/2008. Iar conform Legii integrității, nr. 82/2017, asigurarea transparenței în procesul decizional, de rând cu asigurarea accesului la informații de interes public, constituie măsuri de asigurare a integrității instituționale.

Prin urmare, informarea și asigurarea de posibilități egale pentru participarea cetățenilor, a asociațiilor locale și a altor părți interesate în procesul decizional, procesul bugetar și procesul de achiziții publice din cadrul APL reprezintă un indicator al bunei guvernări la nivel local și contribuie la dezvoltarea democrației locale.

Acest raport este produsul monitorizării APL din orașul Rezina¹ din perspectiva asigurării transparenței² în activitatea sa, în procesul decizional, procesul bugetar și cel al achizițiilor publice. Perioada monitorizată se referă la **septembrie 2019 – iunie 2020**, iar în situații impuse de cerințele cadrului legal (ex. documente / planuri / rapoarte cu caracter anual), aceasta a fost extinsă pe întreaga perioadă a anilor 2019 – 2020.

Procesul de monitorizare se bazează pe evaluarea următorilor criterii esențiali:

- Transparența în activitatea APL;
- Transparența decizională;
- Transparența bugetară;
- Transparența achizițiilor publice.

¹ Orașul Rezina este situat în partea de nord-est a Republicii Moldova, la 98 km de capitala Chișinău, pe malul drept al râului Nistru, la o distanță de 3 km de gara feroviară Râbnîța și de 6 km de stația feroviară Mateuți. Orașul este traversat de drumurile de tranzit Orhei-Râbnîța, respectiv Bălți-Șoldănești-Râbnîța. Conform recensământului din anul 2014, populația număra 14.200 de locuitori. În componența orașului intră trei suburbii: Ciorna, Boșernița și Stohnaia.

² Raportul de monitorizare a transparenței APL din Rezina este al cincilea din cele șase preconizate. Primele patru rapoarte s-au referit la APL din orașele Dondușeni, Basarabasca, Căușeni și Hîncești, după care urmează cel pentru orașul Fălești.

În baza acestor criterii, au fost dezvoltati următorii indicatori și sub-indicatori:

CRITERII	INDICATORI	SUB-INDICATORI
<p>Transparența în activitatea APL</p>	<p>Disponibilitatea publică a informațiilor generale despre APL</p>	<p>Disponibilitatea publică a informațiilor privind:</p> <ul style="list-style-type: none"> • structura și conducerea; • adresa și datele de contact; • obiectivele și funcțiile subdiviziunilor/entităților din subordine; • serviciile publice prestate; • personalul și datele relevante recrutării acestuia; • lista organizațiilor în activitatea cărora participă APL; • cadrul normativ relevant.
	<p>Disponibilitatea publică a informațiilor despre activitatea nemijlocită a APL</p>	<p>Disponibilitatea publică a informațiilor referitoare la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • statistica oficială (sumare statistice), care ar cuprinde indicatorii de bază în domeniile de activitate; • articolele informaționale și rapoartele analitice privind activitatea; • evenimentele oficiale organizate sau la care se participă; • programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, de care se beneficiază; • rezultatele controalelor efectuate în privința APL.
	<p>Disponibilitatea publică a informațiilor menite să faciliteze contactul cetățenilor în raporturile cu APL</p>	<p>Disponibilitatea publică a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modelelor de cereri și de alte documente, acceptate spre examinare, precum și instrucțiuni privind completarea acestora; • informațiilor privind orele de primire în audiență a cetățenilor; • informațiilor privind modul de depunere a petițiilor; • datelor de contact ale funcționarilor responsabili de informarea cetățenilor; • informațiilor standardizate anticorupție.

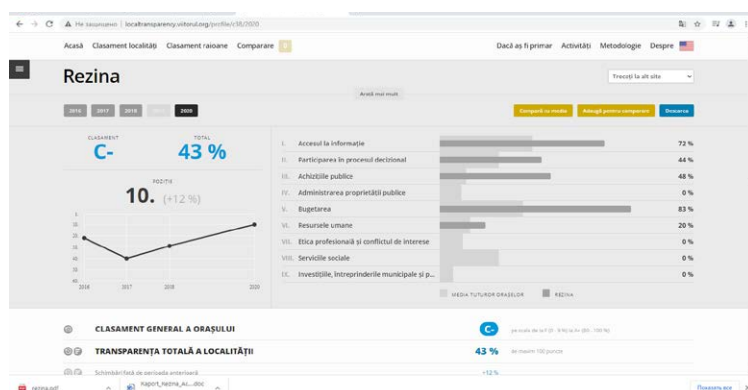
CRITERII	INDICATORI	SUB-INDICATORI
Transparența decizională	Dezvoltarea cadrului normativ intern	Disponibilitatea publică a regulilor interne privind transparența decizională
	Dezvoltarea cadrului instituțional intern	Disponibilitatea publică a: <ul style="list-style-type: none"> • datelor despre persoana responsabilă de coordonarea procesului de consultare publică; • programelor de elaborare a proiectelor de decizii; • numărului liniei telefonice instituționale de informare a societății civile; • listei părților interesate; • rapoartelor anuale privind transparența decizională.
	Aplicarea efectivă a normelor privind transparența decizională	Disponibilitatea publică a <ul style="list-style-type: none"> • anunțurilor privind inițierea elaborării deciziei; • anunțurilor privind retragerea unui proiect din procesul de elaborare; • anunțurilor privind organizarea consultării publice; • proiectelor de decizie, materialelor aferente, deciziilor adoptate; • rezultatelor consultării publice.
Transparența bugetară	Publicarea și consultarea publică a proiectului de buget	Publicarea pentru consultări publice a proiectului de buget și anunțul privind organizarea acestora
	Disponibilitatea publică a bugetului aprobat	Publicarea deciziei privind aprobarea bugetului local
	Disponibilitatea publică a bugetului executat	Publicarea raportului privind executarea bugetului local

CRITERII	INDICATORI	SUB-INDICATORI
<p>Transparența achizițiilor publice</p>	<p>Transparența la etapa de planificare a achizițiilor publice</p>	<p>Publicarea planurilor anuale de achiziții publice pentru 2019 și 2020</p> <p>Publicarea deciziei APL privind numirea în componența grupului de lucru a reprezentanților societății civile</p>
	<p>Transparența la etapa de desfășurare a procedurii de achiziție</p>	<p>Publicarea anunțurilor de participare la procedurile de achiziții (pagina web sau în sistemul electronic MTender)</p> <p>Publicarea documentației de atribuire (pe pagina web a APL sau în sistemul electronic MTender)</p>
	<p>Transparența la etapa de contractare și monitorizare a executării contractelor</p>	<p>Publicarea anunțurilor de atribuire (pe pagina web a APL sau în sistemul electronic MTender)</p> <p>Publicarea rapoartelor semestriale și anuale de monitorizare a contractelor de achiziții publice pe pagina web a APL</p>
	<p>Transparența achizițiilor de valoare mică</p>	<p>Publicarea pe pagina web a APL a informațiilor privind achizițiile de valoare mică planificate (în Planul de achiziții)</p> <p>Publicarea pe pagina web a APL a Dării anuale de seamă privind contractele de valoare mică (anul 2019 și 2020)</p>

Instrumentele de analiză și monitorizare a transparenței aplicate la diferite etape ale procesului de achiziție publică:

- solicitarea de acces la informații de la APL;
- analiza paginii web a APL;
- analiza deciziilor APL publicate în Registrului de Stat al Actelor Locale;
- analiza paginii web a APP;
- analiza datelor din sistemul electronic de achiziții publice „MTender” și platformelor de achiziții parte a sistemului;
- analiza deciziilor ANSC la contestațiile formulate de către operatorii economici în cadrul procedurilor de achiziții publice desfășurate de primărie;
- analiza informațiilor de pe Portalul de transparență locală;
- analiza informațiilor și anunțurilor publicate pe profilurile oficiale ale APL pe rețelele sociale.

Potrivit Portalului de transparență locală⁴, Primăria Rezina a fost evaluată în Clasamentul din anul 2020 (perioada supusă evaluării – anul 2019) cu 43% din 100%, ocupând poziția 10 din 60 de localități evaluate.

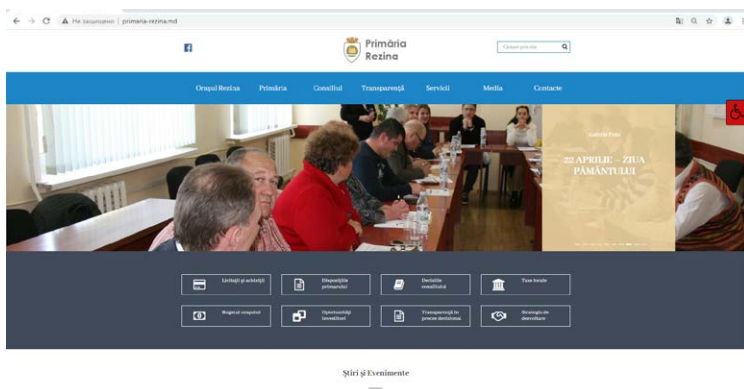

Cu referire la capitolele specifice, localitatea a obținut pentru: Accesul la informație – 72%; Participarea în procesul decizional – 44%; Bugetare – 83%; Achiziții publice – 48%.

Sursa: www.localtransparency.viitorul.org

³ Portalul de transparență locală este parte a proiectului „Localități transparente, competitive și sustenabile financiar în Republica Moldova”, implementat de IDIS „Viitorul” și Institutul pentru Reforme Economice și Sociale din Slovacia (INEKO). Portalul prezintă datele relevante privind transparența autorității publice locale în baza unui chestionar sociologic aplicat în rândul primarilor, precum și în baza datelor colectate din surse accesibile publicului. Metodologia a fost preluată de la un proiect similar implementat de Transparency International Slovacia.

⁴ <http://localtransparency.viitorul.org/profile/c38/2020>

Primăria orașului Rezina dispune de pagină web oficială – www.primaria-rezina.md.

Sursa: www.primaria-rezina.md

Pagina web are șapte compartimente și opt module specifice.

COMPARTIMENTE	MODULE
<ul style="list-style-type: none"> ● „Orașul Rezina”; ● „Primăria”; ● „Consiliul”; ● „Transparență”; ● „Servicii”; ● „Media”; ● „Contacte”. 	<ul style="list-style-type: none"> ● „Licitații și achiziții”; ● „Dispozițiile primarului”; ● „Deciziile consiliului”; ● „Taxe locale”; ● „Bugetul orașului”; ● „Oportunități investitori”; ● „Transparență în procesul decizional”; ● „Strategia de dezvoltare”.

TRANSPARENȚA ÎN ACTIVITATEA APL

Pentru monitorizarea Transparenței în activitatea APL, am evaluat:

- Disponibilitatea publică a informațiilor generale despre APL;
- Disponibilitatea publică a informațiilor despre activitatea nemijlocită a APL;
- Disponibilitatea publică a informațiilor menite să faciliteze raporturile dintre cetățeni și APL.

Disponibilitatea publică a informațiilor generale despre APL

Așa după cum am menționat, pagina web a APL cuprinde compartimente separate dedicate:

- „Orașului Rezina”;
- „Primăriei”;
- „Consiliului orășenesc”.

Compartimentul „Primăria” a fost dezvoltat în mai multe sub-compartimente, și anume:

- „Zile de audiență”;
- „CV-ul primarului” (indisponibil);
- „Aparatul primarului” (conține o listă a angajaților cu specificarea funcției, domeniului de competență, date de contact);
- „Întreprinderi subordonate” (conține date generale despre grădinițe (adrese, conducători, date de contact));
- „ONG” (lista asociațiilor obștești înregistrate – indisponibilă);
- „Posturi vacante” (dispozițiile primarului privind organizarea concursurilor pentru ocuparea funcțiilor publice vacante).

Ar fi utilă plasarea pe site a organigramei Primăriei cu explicarea obiectivelor/funcțiilor subdiviziunilor.

În ceea ce privește „Consiliul”, pagina web cuprinde informații referitoare la:

- „Secretar” (date biografice și atribuții);
- „Componenta Consiliului” (lista consilierilor cu concretizarea apartenenței/afilierii politice);
- „Comisii de specialitate” (componenta comisiilor consultative de specialitate constituite);
- „Activitatea Consiliului” (unele decizii ale Consiliului, inclusiv decizii privind programele anuale de activitate și bugetele anuale);
- „Ședințele Consiliului” (dispozițiile primarului privind convocarea ședințelor Consiliului);
- „Ședința Consiliului orășenesc on-line” (înregistrările video a ședințelor Consiliului);
- „Regulamentul Consiliului” (Regulamentul privind constituirea și funcționarea consiliului orășenesc Rezina, aprobat prin Decizia Consiliului orășenesc nr. 3/3 din 11.04.2014).

Ar fi utilă plasarea pe site a informațiilor privind fracțiunile și completarea listei consilierilor cu CV-urile acestora. Aceste informații ar facilita monitorizarea parcursului politic al consilierilor, precum și identificarea/sesizarea eventualelor conflicte de interese de către părțile terțe.

La compartimentul „Contacte”, sunt disponibile adresa APL (fără a fi concretizat codul poștal) și datele de contact ale primarului și tuturor angajaților Primăriei.

Pagina web dispune de un compartiment separat dedicat „Serviciilor” cu două sub-compartimente:

- „Certificate/Autorizații”;
- „Modele de cereri”.

Ar fi necesară ordonarea informațiilor plasate în acest compartiment. De asemenea, ar fi importantă și plasarea pe site a unei liste a organizațiilor în activitatea cărora participă APL, dar și dezvoltarea unui compartiment separat dedicat „Cadrelui normativ”, care ar conține atât legi relevante activității APL, cât și actele normative locale.

În concluzie, subliniem disponibilitatea parțială a informațiilor generale despre APL.

Disponibilitatea publică a informațiilor despre activitatea nemijlocită a APL

Chiar dacă APL asigură disponibilitatea Strategiei de dezvoltare socio-economică a orașului Rezina pentru perioada 2014-2020, totuși rămân indisponibile rapoarte/sumare, care ar cuprinde informații privind procesul de implementare a documentului de politici publice.

Site-ul nu oferă informații sistematizate privind programele și proiectele inițiate, inclusiv de asistență tehnică, de care beneficiază localitatea, dar nici informații sistematizate privind rezultatele controalelor efectuate în privința APL.

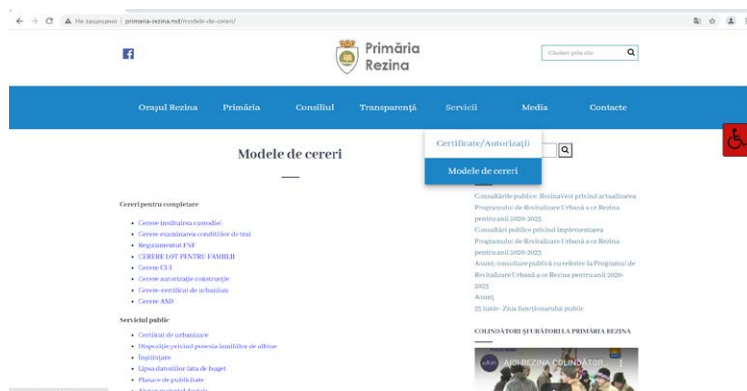
În general, pagina web nu oferă informații sistematizate/generalizate sau rapoarte/note analitice, care ar permite cetățenilor să judece evoluțiile/involuțiile indicatorilor din activitatea APL. Singura sursă de informare în ceea ce privește activitatea APL sunt articolele informative de la sub-compartimentul „Știri și evenimente”, compartimentul „Media”. Însă, aceste articole nu oferă vreo viziune de ansamblu a activității APL, având mai degrabă un format de știre în care se relatează despre evenimente desfășurate.

În concluzie, se constată disponibilitatea parțială a informațiilor despre activitatea nemijlocită a APL.

Disponibilitatea publică a informațiilor menite să faciliteze raporturile cetățeni-APL

Primăria asigură parțial disponibilitatea publică a informațiilor menite să faciliteze raporturile dintre cetățeni și APL.

Așa cum am menționat mai sus, APL oferă informații referitoare la orele de primire în audiență a cetățenilor și modele de cereri acceptabile spre examinare. Totuși, site-ul nu asigură suport suficient cetățenilor în procesul de petiționare, neoferind ghidaj privind modul de depunere, în general, a petițiilor.

Sursa: www.primaria-rezina.md

Pe pagina web, APL nu a dezvoltat vreun modul dedicat domeniului “Anticorupție”.

TRANSPARENȚA DECIZIONALĂ

**Pentru monitorizarea
Transparenței decizionale am
evaluat:**

- Dezvoltarea cadrului normativ intern;
- Dezvoltarea cadrului instituțional intern;
- Aplicarea efectivă a normelor privind transparența decizională.

Dezvoltarea cadrului normativ intern

Pornind de la informațiile oferite de Primăria or. Rezina, APL nu a dezvoltat reguli interne privind transparența decizională.

Dezvoltarea cadrului instituțional intern

APL Rezina a dezvoltat un compartiment separat dedicat „Transparenței” și câteva sub-compartimente:

- „Licitații și achiziții”;
- „Consultări publice”;
- „Dispozițiile primarului”;
- „Audieri publice”;
- „Autorizații de construire eliberate”.

În realitate, pe site lipsește cadrul instituțional intern:

- datele despre persoana responsabilă de coordonarea procesului de consultare publică;
- programele de elaborare a proiectelor de decizii;
- numărul liniei telefonice instituționale de informare a societății civile;
- lista părților interesate;
- rapoartele anuale privind transparența decizională.

Aplicarea efectivă a normelor privind transparența decizională

Potrivit Primăriei orașului Rezina, publicul este informat despre inițierea elaborării deciziei, organizarea și rezultatele consultării, retragerea unui proiect din procesul de elaborare, despre desfășurarea ședințelor publice și agenda acestora prin intermediul presei periodice locale – ziarul „Cuvântul”, pagina web –cuvantul.md, a rețelelor sociale, panoului informativ și a altor surse disponibile.

Compartimentul „Transparență” de pe pagina web nu conține sub-compartimente unde pot fi găsite anunțurile privind inițierea elaborării deciziei, privind retragerea unui proiect din procesul de elaborare, privind organizarea consultării publice, cele din urmă regăsindu-se la sub-compartimentul „Știri/Evenimente” de la compartimentul „Media”.

Proiectele de decizii și materialele aferente sunt plasate la sub-compartimentul „Consultări publice” de la compartimentul „Transparență”, iar deciziile adoptate se publică la modulele „Dispozițiile primarului” și „Deciziile consiliului”.

Totodată, am constatat că se confundă instrumentele de consultare a proiectelor de decizii cu societate civilă. Conform art. 2 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, prin audiere publică se înțelege întrunire în cadrul căreia autoritățile publice consultă opinia părților interesate referitor la un proiect de decizie.

Sursa: www.primaria-rezina.md

În realitate, sub-compartimentul „Audieri publice” de pe site nu conține anunțuri privind desfășurarea audierilor publice. Acesta conține: un anunț privind consultarea publică a proiectului Deciziei Consiliului orășenesc Rezina „Cu privire la atribuirea denumirilor unor străzi din orașul Rezina microraioul Rezina Nord-Vest»; proiectul Deciziei Consiliului orășenesc Rezina „Privind organizarea și funcționarea cimitirului orășenesc»; proiectul Deciziei Consiliului orășenesc Rezina „Cu privire la aprobarea Programului de revitalizare urbană al orașului Rezina».

În ceea ce privește ședințele Consiliului orășenesc, înregistrările acestora sunt plasate la sub-compartimentul „Ședința consiliului orășenesc online”, compartimentul „Consiliul”. Potrivit Primăriei orașului Rezina, înregistrarea ședințelor Consiliului orășenesc se efectuează în condițiile unui contract încheiat cu TV „ELITA”.

În concluzie, normele privind transparența decizională se aplică parțial.

TRANSPARENȚA BUGETARĂ

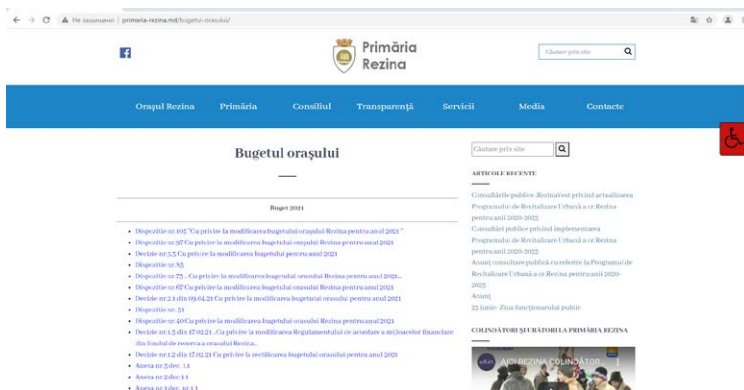
Pentru monitorizarea Transparenței bugetare, am evaluat:

- Publicarea și consultarea publică a proiectului de buget;
- Disponibilitatea publică a bugetului aprobat;
- Disponibilitatea publică a bugetului executat.

Publicarea și consultarea publică a proiectului de buget

APL din orașul Rezina asigură publicarea și consultarea proiectelor de buget. Proiectele de buget cu materialele aferente, inclusiv proiectele de rectificare a bugetului, se publică la sub-compartimentul „Consultări publice”, compartimentul „Transparență”. Potrivit Primăriei orașului Rezina, în fiecare an, sunt organizate consultări referitoare la proiectele de decizii cu privire la aprobarea bugetului local.

Disponibilitatea publică a bugetului aprobat

Sursa: www.primaria-rezina.md

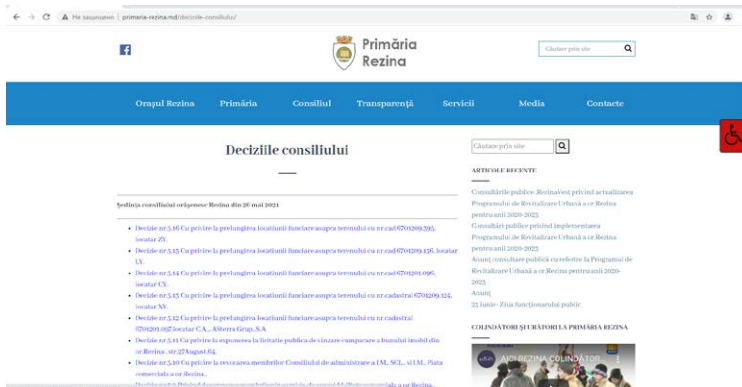
APL a asigurat disponibilitatea publică a bugetelor locale, atât pentru anul 2019, cât și pentru anul 2020, prin publicarea acestora pe site, la modul „Bugetul orașului”.

Sunt disponibile și anexele aferente:

- Indicatorii generali și sursele de finanțare;
- Sinteza veniturilor;
- Resursele și cheltuielile;
- Nomenclatorul tarifelor pentru serviciile prestate contra plată de către instituțiile bugetare finanțate din bugetul orașului;

- Sinteza veniturilor colectate de către instituțiile bugetare finanțate din bugetului orașului Rezina;
- Efectivul limită al statelor de personal din instituțiile publice finanțate de la bugetul orașului Rezina;
- Limita unităților de autoturisme în Primăria orașului Rezina.

Disponibilitatea publică a bugetului executat

APL asigură disponibilitatea publică a bugetelor executate prin publicarea deciziilor respective la modulul „Deciziile consiliului”.

Sursa: www.primaria-rezina.md

TRANSPARENȚA ACHIZIȚIILOR PUBLICE

Conform art. 7 al Legii privind achizițiile publice nr. 131/2015, transparența achizițiilor publice este unul din principiile de reglementare a relațiilor privind achizițiile publice. Orice autoritatea publică, prin intermediul grupului de lucru pentru achiziții publice, este obligată să asigure vizibilitatea și transparența procedurilor de achiziții publice. De asemenea, în scopul asigurării unei transparențe maxime, autorităților publice li se recomandă *publicarea anunțurilor de participare și în alte mijloace de informare în masă, naționale sau internaționale.*

Cadrul normativ prevede un instrument de participare a membrilor societății civile în procesul de achiziție publică. Legea nr. 131/2015 prevede la articolul 14, alineatul (5) că autoritatea contractantă include obligatoriu în componența grupului de lucru reprezentanți ai societății civile în cazul în care a fost depusă o cerere scrisă în acest sens cu două zile până la data-limită de depunere a ofertelor, dar aceștia nu pot constitui mai mult de o treime din componența totală a grupului. Așadar, cadrul legal oferă dreptul reprezentanților organizațiilor societății civile și asociațiilor constituite la nivel local de a solicita includerea acestora în componența grupului de lucru pentru achiziții din cadrul autorității publice locale pentru oricare procedura de achiziție publică lansată de APL. Conform prevederilor normative, *includerea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru se realizează pentru fiecare procedură de achiziție în parte.*

Reprezentanții societății civile incluși în grupul de lucru pentru achiziții publice au drept de vot consultativ sau dreptul la opinie separată, care se expune obligatoriu în actul deliberativ al grupului de lucru din cadrul autorității locale. Participarea directă a membrilor societății civile în acest proces reprezintă, atât o oportunitate de a monitoriza achizițiile publice, dar și de a responsabiliza autoritățile locale în asigurarea transparenței și integrității procesului de achiziții publice.

Sursa: www.primaria-rezina.md

Analizând pagina web a Primăriei orașului Rezina, constatăm că aceasta dispune de un sub-compartiment „Licitații și achiziții” (la compartimentul „Transparență”) care conține 3 rubrici dedicate nemijlocit achizițiilor publice, inclusiv:

- „Rapoarte”;
- „Plan de achiziții”;
- „Proceduri”.

Rezultatele evaluării transparenței locale, conform portalului de transparență locală, Primăria orașului Rezina a acumulat 48 de puncte la capitolul „achiziții publice”⁵ în anul 2020 (evaluarea pentru anul 2019).

Sursa: <http://localtransparency.viitorul.org/profile/c38/2020>

Conform răspunsului la solicitarea API de acces la informație, Primăria orașului Rezina ne-a informat că grupul de lucru pentru achiziții publice a fost constituit prin Dispoziția Primarului nr. 131 din 14 septembrie 2020, care este disponibilă public pe pagina web.⁶

Conform Dispoziției menționate, grupul de lucru pentru achiziții publice are următoarea componență:

- Simion Tatarov – primar, președintele grupului de lucru;
- Gheorghe Gîncu – viceprimar, vicepreședintele grupului de lucru;
- Rodica Melnic – specialist principal, secretarul grupului de lucru;
- Ala Morari – specialist principal, membru;
- Tatiana Slivinskaya – specialist principal, membru;
- Anisia Udrea – specialist principal, membru;
- Lidia Șveț – specialist principal, membru;
- Lilia Vudvud – specialist principal, membru;
- Lilia Răileanu – secretarul Consiliului orașenesc Rezina.

În concluzie, se constată că pagina web dispune de un compartiment dedicat achizițiilor publice, unde sunt publicate anunțurile de intenție, planurile anuale de achiziții, anunțurile de participare, rapoartele de monitorizare a contractelor de achiziții, dările de seamă anuale privind achizițiile de valoare mică. La fel și Dispoziția privind crearea grupului de lucru pentru achiziții publice este disponibilă pe pagina web a primăriei.

⁵ [Transparența orașelor și regiunilor și în Moldova \(viitorul.org\)](http://localtransparency.viitorul.org)

⁶ [Dispozitie-nr.131.-2-files-merged-1.pdf \(primaria-rezina.md\)](http://primaria-rezina.md)

Transparența la etapa de planificare a achizițiilor publice

La etapa de planificare a contractelor de achiziții publice, a fost monitorizată respectarea de către autoritatea locală a obligației legale privind publicarea Planurilor anuale de achiziții pentru anul 2019 și anul 2020 pe pagina web. De asemenea, a fost monitorizat dacă APL a publicat decizia / deciziile (dispoziția /dispozițiile) privind includerea în componența grupului de lucru a reprezentanților societății civile, în cazul în care au fost astfel de solicitări.

Conform HG nr. 1419/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de planificare a contractelor de achiziții publice, planul anual de achiziții și toate modificările operate pe parcursul anului sunt documente publice. Regulamentul prevede la pct. 18 că *autoritatea contractată este obligată să publice pe pagina sa web planul provizoriu/anual de achiziții, în termen de 15 zile de la aprobarea acestuia.*

Planul de achiziții al unei autorități publice trebuie să conțină toate necesitățile de bunuri, lucrări sau servicii pentru întreg anul bugetar, necesități care urmează a fi realizate prin încheierea unuia sau mai multe contracte de achiziții publice, în funcție de modul de planificare a acestora. Desfășurarea unei achiziții publice care nu este inclusă în Planul de achiziții al autorității publice reprezintă o încălcare a normelor legale. Or, conform art. 74, alin. (1) al legii 131/2015, contractul de achiziții publice se încheie conform procedurilor de achiziție publică prevăzute de lege pentru întreaga sumă atribuită unei achiziții pe an, în temeiul planului de achiziție și în limita alocațiilor aprobate. Iar, în situația în care, pe parcursul anului, apar noi necesități de bunuri, servicii sau lucrări, autoritatea are dreptul de a modifica Planul de achiziții și, respectiv, de a include un nou contract de achiziție în plan. Și, în acest caz, publicarea Planului de achiziții modificat este obligatorie conform pct. 18 al HG nr. 1419/2016, în termen de 5 zile de la modificarea acestuia.

Conform paginii web, la sub-compartimentul „Licitații și achiziții”, rubrica „Plan de achiziții”, sunt disponibile, atât Planul de achiziții pentru anul 2019⁷, cât și Planul pentru anul 2020⁸, cu toate modificările operate pe parcursul anului⁹. De exemplu, Planul de achiziții pentru anul 2019 a fost modificat de patru ori, conform deciziei consiliului orașenesc Rezina:

- Plan de achiziții (modificări) conform decizia consiliului orașenesc Rezina “Cu privire la rectificarea bugetului orașului pentru anul 2019 nr.3/1 din 19.04.2019”;
- Plan de achiziții (modificări) conform decizia consiliului orașenesc Rezina “Cu privire la rectificarea bugetului orașului pentru anul 2019 nr.4/1 din 04.06.2019”;
- Plan de achiziții (modificări) conform dispoziție primăriei orașului Rezina “Cu privire la modificarea bugetului orașului Rezina pentru anul 2019 nr.101 din 05.07.2019”;
- Plan de achiziții (modificări) conform decizia consiliului orașenesc Rezina “Cu privire la rectificarea bugetului orașului pentru anul 2019 nr.7/4 din 18.09.2019”.

Planul de achiziții pentru anul 2020 a fost modificat de cinci ori, toate modificările fiind publicate pe pagina web:

⁷ <http://primaria-rezina.md/wp-content/uploads/sites/19/2019/01/Planul-de-achizitie-pentru-anul-2019.pdf>

⁸ <http://primaria-rezina.md/wp-content/uploads/sites/19/2020/01/Planul-de-achizitie-pentru-anul-2020.pdf>

⁹ <http://primaria-rezina.md/plan-de-achizitii/>

- Plan de achiziții (modificări) conform decizia consiliului orășenesc Rezina “Cu privire la rectificarea bugetului orașului pentru anul 2020 nr.2/8 din 09.03.2020”;
- Plan de achiziții (modificări) conform decizia consiliului orășenesc Rezina “Cu privire la rectificarea bugetului orașului Rezina pentru anul 2020” nr.9/1 din 10.12.2020;
- Plan de achiziții (modificări) cu privire la rectificarea bugetului orașului pentru anul 2020, decizia consiliului orășenesc Rezina nr. 8/5 din 19.10.2020;
- Plan de achiziții (modificări) conform decizia consiliului orășenesc Rezina “Cu privire la rectificarea bugetului orașului Rezina pentru anul 2020” nr.4/6 din 23.06.2020;
- Plan de achiziții (modificări) conform corelării bugetului orașului pentru 2020.

Conform ultimelor modificări ale Planului de achiziții, se constată că în anul 2019, Primăria a planificat atribuirea a 60 de contracte de achiziții publice în valoare totală de 14.749.449 lei (fără TVA). În anul 2020, autoritatea locală a planificat achiziții publice cu circa 40% mai mult comparativ cu anul 2019. Respectiv, achizițiile planificate în anul 2020 au constituit circa 20.691.393 lei (fără TVA), după cum urmează în tabelul de mai jos:

TABELUL NR. 1:
ACHIZIȚIILE PUBLICE PLANIFICATE DE CĂTRE APL REZINA, PERIOADA 2019-2020

ANUL	Proceduri de achiziție	Valoarea achizițiilor planificate, lei, fără TVA	Numărul contractelor planificate	Valoarea contractelor planificate, lei, cu TVA
2019	Licitație deschisă	8.261.334	3	9.913.600
	COP	1.885.222	4	2.262.266
	Valoare mică	4.602.893	53	5.523.471
TOTAL 2019		14.749.449	60	17.699.337
2020	Licitație deschisă	14.068.551	5	16.882.261
	COP	3.497.743	6	4.197.291
	Valoare mică	3.125.099	45	3.750.119
TOTAL 2020		20.691.393	56	24.829.671
TOTAL		35.440.842	116	42.529.008

Sursa: elaborat de autori în baza Planurilor anuale de achiziții, www.primaria-rezina.md

În ceea ce privește implicarea societății civile în procesul de achiziție, conform informațiilor furnizate de primărie, în perioada septembrie 2019 – iunie 2020, nu au fost solicitări din partea societății civile privind includerea acestora în componența grupului de lucru pentru achiziții publice.

În concluzie, se constată că APL din orașul Rezina au asigurat transparența la etapa de planificare a achizițiilor publice, deoarece atât Planul de achiziții pentru anul 2019, cât și cel pentru anul 2020 sunt publicate pe pagina web. De asemenea, toate modificările din Planurile anuale de achiziții publice operate pe parcursul anilor 2019 – 2020 sunt disponibile pe pagina web. În ceea ce privește publicarea deciziilor privind includerea reprezentanților societății civile în grupul de lucru pentru achiziții publice, astfel de solicitări nu au venit în adresa APL, motiv pentru care indicatorul este neaplicabil.

Etapa de desfășurare a procedurilor de achiziții publice

La această etapă am monitorizat dacă Primăria orașului Rezina a asigurat publicarea anunțurilor de participare și a documentației de atribuire pe pagina web (sau indicarea link-ului la sistemul electronic MTender, pentru procedurile desfășurate electronic) a APL, în perioada anilor 2019 – 2020.

În conformitate cu articolului 29, alineatul (1) al legii 131/2015, autoritatea contractantă este obligată să publice în BAP și pe pagina web a AAP anunțul de participare în toate cazurile prevăzute de prezenta lege, conform procedurii de achiziție aplicate. Iar, în scopul asigurării unei transparențe maxime, autoritatea contractantă are dreptul de a publica anunțul de participare și în alte mijloace de informare în masă, naționale sau internaționale (art. 29, alineatul (5)).

În prezent, conform prevederilor legale, APL sunt obligate să publice anunțurile și documentația de atribuire în sistemul electronic de achiziții publice MTender la toate procedurile de achiziții cu excepția celor de valoare mică pentru care publicarea este opțională. Funcționalitățile tehnice actuale ale sistemului electronic permit desfășurarea licitațiilor deschise și COP. Însă, pentru informarea comunităților locale, autoritățile publice anunțurile de participare sau cel puțin link-ul la sistemul MTender, pe pagina web a primăriei.

Analizând pagina web constatăm că Primăria orașului Rezina publică, atât anunțurile de participare, cât și documentația de atribuire la rubrica „Proceduri”.¹⁰

¹⁰ <http://primaria-rezina.md/proceduri/>

🔒 Not secure | primaria-rezina.md/proceduri/

Lucrări de construcție a traseului de canalizare din străzile Decebal și Dacia, or. Rezina (repetat)

- [Anunț de participare](#) prin sistem SIA RSAP " Lucrări de construcție a traseului de canalizare din străzi Decebal și Dacia, or. Rezina_(repetat)";
- [Documentația Standard](#) pentru " Lucrări de construcție a traseului de canalizare din străzile Decebal și Dacia, or. Rezina_(repetat)";
- [DUAF](#) pentru " Lucrări de construcție a traseului de canalizare din străzile Decebal și Dacia, or. Rezina_(repetat)";
- [Caiet de sarcini](#) pentru " Lucrări de construcție a traseului de canalizare din străzile Decebal și Dacia, or. Rezina_(repetat)";

Lucrări de construcție a traseului de canalizare din străzile Decebal și Dacia, or. Rezina (repetat)

- [Anunț de participare](#) prin sistem SIA RSAP " Lucrări de construcție a traseului de canalizare din străzi Decebal și Dacia, or. Rezina_(repetat)";
- [Documentația Standard](#) pentru " Lucrări de construcție a traseului de canalizare din străzile Decebal și Dacia, or. Rezina_(repetat)";
- [DUAF](#) pentru " Lucrări de construcție a traseului de canalizare din străzile Decebal și Dacia, or. Rezina_(repetat)";
- [Caiet de sarcini](#) pentru " Lucrări de construcție a traseului de canalizare din străzile Decebal și Dacia, or. Rezina_(repetat)";

Sursa: <http://primaria-rezina.md/proceduri/>

Pe parcursul anului 2020, primăria a publicat 13 anunțuri de participare și documentații de atribuire pentru procedurile de achiziții inițiate, inclusiv pentru cele repetate. În anul 2019, pe pagina web au fost publicate 15 anunțuri de participare și documentații de atribuire pentru achizițiile inițiate, inclusiv pentru cele repetate.

Așadar, constatăm că APL din orașul Rezina au asigurat publicarea pe pagina web, atât a anunțurilor de participare, cât și a documentației de atribuire pentru procedurile de achiziție desfășurate pe parcursul anilor 2019 – 2020. În concluzie, transparența la etapa de desfășurare a achizițiilor publice a fost asigurată.

Etapa de contractare și implementare a contractului de achiziții

La această etapă, am analizat dacă APL au asigurat publicarea pe pagina web a anunțurilor de atribuire, precum și a rapoartelor semestriale și anuale de monitorizare a contractelor de achiziții atribuite și executate în perioada 2019 – 2020.

Autoritățile contractante au obligația legală de a elabora și publica rapoarte de monitorizare a executării contractelor de achiziții, cel puțin semestrial și anual. Conform pct. 34 a HG nr. 667/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții (în vigoare până la 20 ianuarie 2021) „*grupul de lucru va asigura monitorizarea executării contractelor de achiziție publică, întocmind rapoarte în acest sens, trimestrial/semestrial și anual.*”

Regulamentul prevede că rapoartele de monitorizare se plasează pe pagina web a autorității contractante, iar în lipsa acesteia pe pagina oficială a autorității centrale căreia i se subordonează sau a autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea. Rapoartele respective trebuie să includă, în mod obligatoriu, informații cu privire la etapa de executare, cauzele neexecutării, reclamațiile înaintate și sancțiunile aplicate, menționi cu privire la calitatea executării contractului etc.

Analiza paginii web a Primăriei orașului Rezina, la rubrica „Proceduri” de la sub-compartimentul „Licitații și achiziții” relevă că autoritatea locală a asigurat publicarea informațiilor privind rezultatele procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice, atât a anunțurilor de atribuire, cât și a dărilor de seamă privind atribuirea contractului de achiziții publice / privind anularea procedurii de achiziție publică. Așadar, în anul 2020, autoritatea locală a publicat pe pagina web 7 anunțuri de atribuire. Iar, în anul 2019, pe pagina web, sunt disponibile 4 anunțuri de atribuire a contractului de achiziții publice.

Analizând datele AAP privind contractele atribuite, constatăm că în perioada anilor 2019 – 2020, APL Rezina a atribuit 42 de contracte în valoare totală de 27.827.839 lei (inclusiv TVA), precum și 5 acorduri adiționale, după cum urmează în tabelul de mai jos.

TABELUL NR. 2:

CONTRACTELE DE ACHIZIȚII PUBLICE ATRIBUITE ÎN PERIOADA 2019 -2020

ANUL	Contracte de achiziții atribuite	Valoarea contractelor atribuite, lei (inclusiv TVA)	Acorduri adiționale		
			de prelungire a termenului	de majorare a valorii contractului	de micșorare a valorii contractului
2019	23	17.157.916	1	1	1
2020	19	10.669.923	1	1	0
TOTAL	42	27.827.839	2	2	1

Sursa: elaborat de autori în baza datelor AAP, www.tender.gov.md

Dacă ne referim la rapoartele privind monitorizarea contractelor de achiziții, constatăm că APL Rezina a asigurat publicarea pe pagina web a rapoartelor trimestriale și anuale de monitorizare a contractelor de achiziții publice, atât pentru anul 2019,11 cât și pentru anul 2020.12 Așadar, pe pagina web, la rubrica „Rapoarte” de la sub-compartimentul „Licitații și achiziții”, sunt disponibile 4 rapoarte de monitorizare a contractelor de achiziții din anul 2019 și 4 rapoarte din anul 2020.13

TABELUL NR. 3:

PROGRESUL EXECUTĂRII CONTRACTELOR DE ACHIZIȚII PUBLICE, 2019 – 2020

ANUL	Contracte de achiziții monitorizate	Reclamații privind executarea necalitativă	Sanțiuni aplicate de APL
2019	105	2	0
2020	91	0	0
TOTAL	196	2	0

Sursa: elaborat de autori în baza rapoartelor de monitorizare, www.primaria-rezina.md

Conform rapoartelor, marea majoritate a contractelor de achiziții au fost executate calitativ, deși au fost înregistrate și două reclamații cu privire la executarea necorespunzătoare a contractelor.

¹¹ <http://primaria-rezina.md/wp-content/uploads/sites/19/2020/01/Raport-cu-privire-la-monitorizare-a-contractelor-de-achizitie-publica-la-situatia-din-31.12.2019-1-rotated.pdf>

¹² <http://primaria-rezina.md/wp-content/uploads/sites/19/2021/01/Raport-cu-privire-la-monitorizare-a-contractelor-de-achizitie-publica-la-situatia-din-31.12.2020-1-rotated.pdf>

¹³ <http://primaria-rezina.md/rapoarte/>

Not secure | primaria-rezina.md/wp-content/uploads/sites/19/2019/10/Monitorizarea-contractelor-de-achizitie-publica-la-situatia-din-...

the default PDF application. [Got it!](#)

Page view | Read aloud | Draw | Highlight

10.09.2019		1561974199948 din 17.07.2019	Eminescu, or. Rezina						
116 din 16.09.2019	Alim Total S.R.L.	Licitația Publică Nr. ocdb3wdp1-MD-1564125092823 din 16.08.2019	Procurarea produselor alimentare pentru trimestru IV anul 2019	102693,06	01.09.2019	31.12.2019	în procesul de executare		Demers de la grădinițele orașului din 16.10.2019
117 din 10.09.2019	Baguette S.R.L.	Licitația Publică Nr. ocdb3wdp1-MD-1564125092823 din 16.08.2019	Procurarea produselor alimentare pentru trimestru IV anul 2019	8442,00	01.09.2019	31.12.2019	în procesul de executare		
118 din 10.09.2019	Cooperativa de Consum Rezina	Licitația Publică Nr. ocdb3wdp1-MD-1564125092823 din 16.08.2019	Procurarea produselor alimentare pentru trimestru IV anul 2019	97861,00	01.09.2019	31.12.2019	în procesul de executare		
119 din 10.09.2019	Lactis S.A.	Licitația Publică Nr. ocdb3wdp1-MD-1564125092823 din 16.08.2019	Procurarea produselor alimentare pentru trimestru IV anul 2019	200982,00	01.09.2019	31.12.2019	în procesul de executare		
120 din 10.09.2019	F.P.C. Rogob S.R.L.	Licitația Publică Nr. ocdb3wdp1-MD-1564125092823 din 16.08.2019	Procurarea produselor alimentare pentru trimestru IV anul 2019	244530,00	01.09.2019	31.12.2019	în procesul de executare		
121 din 10.09.2019	Slavens Lux S.R.L.	Licitația Publică Nr. ocdb3wdp1-MD-1564125092823 din 16.08.2019	Procurarea produselor alimentare pentru trimestru IV anul 2019	42360,00	01.09.2019	31.12.2019	în procesul de executare		
123 din 17.09.2019	S.R.L. BCI-TEHNOLOGIE		Procurarea materialelor de construcție pentru anul 2019, grădinița nr. 6, or. Rezina	23600,00	17.09.2019	31.12.2019	Executat		

Sursa: www.primaria-rezina.md

Un exemplu elocvent este contractul de achiziție nr. 52 din 29.03.2019 pentru procurarea produselor alimentare încheiat cu SRL „Alim Total”, care a livrat cu întârziere bunurile. Un alt caz vizează contractul nr. 116 din 16.09.2019 încheiat cu același operator economic, SRL „Alim Total” pentru procurarea produselor alimentare pentru instituțiile preșcolare care, conform raportului, a fost executat necalitativ, fiind înregistrată o reclamație de la grădinițele din oraș. Cu toate acestea, nu este clar motivul executării necalitative și obiectul reclamației înregistrate. În pofida reclamațiilor înregistrate, nu a fost aplicată nicio sancțiune operatorului economic contractat care a admis livrarea cu întârziere a bunurilor sau a comis alte încălcări ale prevederilor contractuale.

În concluzie, constatăm că APL din orașul Rezina a asigurat transparența la etapa de atribuire și de monitorizare a executării contractelor de achiziții publice în perioada anilor 2019 – 2020. Totodată, pe pagina web sunt disponibile public, atât anunțurile de atribuire, cât și rapoartele de monitorizare a executării contractelor (semestriale și anuale).

TRANSPARENȚA ACHIZIȚIILOR DE VALOARE MICĂ

La această etapă am analizat transparența achizițiilor de valoare mică desfășurate de către APL în perioada anilor 2019 – 2020. În special, a fost monitorizată transparența planificării contractelor de achiziții de valoare mică și publicarea pe pagina web a dărilor de seamă anuale privind contractele de valoare mică atribuite în perioada anilor 2019 – 2020. De notat că toate contractele de achiziții planificate de către autoritatea publică locală, inclusiv cele de valoare mică, conform prevederilor legale, trebuie să fie incluse în Planul anual de achiziții publice al autorității contractante. Iar, publicarea pe pagina web a Dării de seamă privind achizițiile de valoare mică, deși nu este expres prevăzută în cadrul legal, reprezintă un indicator de transparență.

În conformitate cu cadrul legal, achizițiile de valoare mică reprezintă achizițiile care au o valoare de până la 200.000 lei, fără TVA, în cazul bunurilor și serviciilor, și până la 250.000 lei, fără TVA – în cazul lucrărilor. Achizițiile de valoare mică sunt reglementate separat de legea achizițiilor publice, prin Regulamentul privind achizițiile publice de valoare mică, aprobat prin HG nr. 665 din 27.05.2016.¹⁴ Cu toate acestea, principiile privind transparența și eficiența se aplică și în cazul contractelor de valoare mică. Or, la realizarea achizițiilor publice de valoare mică, autoritatea contractantă asigură utilizarea eficientă a resurselor financiare, transparența, obiectivitatea și imparțialitatea procesului de achiziție și încrederea publică față de acesta. (pct. 4, HG nr. 665/2016).

La fel are loc și planificarea sau estimarea valorii unei achiziții de valoare mică. *Identificarea și planificarea contractelor de achiziții publice de valoare mică se efectuează în conformitate cu regulile generale de calculare a valorii estimate a contractelor de achiziții publice, prevăzute de legislație* (pct. 8, HG nr. 665/2016).

Același Regulament prevede la pct. 24 că autoritatea contractantă este obligată să întocmească și să prezinte anual, până la 1 februarie a anului următor, inclusiv în varianta electronică către AAP o dare de seamă privind contractele de achiziții publice de valoare mică semnate și înregistrate în perioada de referință.

Analizând pagina web a Primăriei orașului Rezina, am constatat că, atât Darea de seamă privind achizițiile de valoare mică pentru 2019¹⁵, cât și cea pentru 2020¹⁶ sunt disponibile public. Conform Dărilor de seamă menționate, APL Rezina a atribuit în anul 2019 – 81 de contracte de achiziții de valoare mică, iar în anul 2020 – 66 de contracte.

În concluzie, urmare a monitorizării transparenței achizițiilor de valoare mică, constatăm că APL din orașul Rezina a asigurat transparența acestora. Autoritatea locală a asigurat transparența, atât la etapa de planificare (inclusiv achizițiilor de valoare mică în Planurile anuale de achiziții), cât și la etapa de contractare, prin publicarea pe pagina web a Dărilor de seamă privind contractele de achiziții de valoare mică pentru anul 2019 și anul 2020.

¹⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=92984&lang=ro

¹⁵ <http://primaria-rezina.md/wp-content/uploads/sites/19/2020/01/Darea-de-seama-privind-realizarea-achizițiilor-publice-de-valoarea-mica-anul-2019-1.pdf>

¹⁶ <http://primaria-rezina.md/wp-content/uploads/sites/19/2021/01/Darea-de-seama-Privind-realizarea-achizițiilor-publice-de-valoarea-mica-pentru-anul-2020.pdf>

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Pornind de la repererele metodologice și în baza constatărilor de mai sus, putem concludiona că **APL din orașul Rezina asigură parțial transparența.**

CRITERII	INDICATORI	CALIFICATIV
Transparența în activitatea APL	Disponibilitatea publică a informațiilor generale despre APL	Parțial asigurată
	Disponibilitatea publică a informațiilor despre activitatea nemijlocită a APL	Parțial asigurată
	Disponibilitatea publică a informațiilor menite să faciliteze raporturile dintre cetățeni și APL	Parțial asigurată
Transparența decizională	Dezvoltarea cadrului normativ intern	Neasigurată
	Dezvoltarea cadrului instituțional intern	Neasigurată
	Aplicarea efectivă a normelor privind transparența decizională	Parțial asigurată
Transparența bugetară	Publicarea și consultarea publică a proiectului de buget	Asigurată
	Disponibilitatea publică a bugetului aprobat	Asigurată
	Disponibilitatea publică a bugetului executat	Asigurată
Transparența achizițiilor publice	Transparența la etapa de planificare a achizițiilor publice	Asigurată
	Transparența la etapa de desfășurare a procedurii de achiziție	Asigurată
	Transparența la etapa de contractare și monitorizare a executării contractelor	Asigurată
	Transparența achizițiilor de valoare mică	Asigurată

Astfel, APL din orașul Rezina trebuie să consolideze eforturile în **asigurarea transparenței**. În acest sens, recomandăm:

- Ordonarea și dezvoltarea paginii web oficiale;
- Completarea tuturor compartimentelor, sub-compartimentelor și rubricilor cu informațiile de rigoare actualizate;
- Utilizarea în continuare cât mai eficientă a tuturor căilor de diseminare a informației, inclusiv a panoului informativ și resurselor media locale (radiodifuzorii și presa).

În vederea sporirii **transparenței în activitatea APL**, se recomandă:

- Publicarea CV-ului primarului;
- Publicarea listei asociațiilor obștești înregistrate;
- Publicarea organigramei Primăriei cu explicarea obiectivelor/funcțiilor subdiviziunilor;
- Publicarea informațiilor privind fracțiunile Consiliului orașenesc și completarea listei consilierilor cu CV-urile acestora;
- Concretizarea codului poștal în datele de contact ale APL, compartimentul „Contacte”;
- Publicarea listei organizațiilor în activitatea cărora participă APL;
- Dezvoltarea site-ului cu un compartiment separat dedicat „Cadrului normativ”, care ar conține atât legi relevante activității APL, cât și actele normative locale;
- Întocmirea și publicarea rapoartelor/sumarelor, care ar cuprinde informații privind activitatea APL și nivelul de implementare a documentelor de politici publice;
- Publicarea informațiilor sistematizate privind programele și proiectele inițiate, inclusiv de asistență tehnică, de care beneficiază localitatea, dar și privind nivelul de implementare a acestora;
- Publicarea informațiilor sistematizate privind rezultatele controalelor efectuate în privința APL;
- Elaborarea și publicarea unui ghid sau instrucțiuni pentru cetățeni privind procesul de petiționare;
- Dezvoltarea paginii web cu un modul “Anticorupție”.

În vederea sporirii
transparenței decizionale, se
recomandă:

- Dezvoltarea regulilor interne privind transparența decizională;
- Concretizarea și publicarea informațiilor privind cadrul instituțional menit să asigure transparența decizională (a datelor despre persoana responsabilă de coordonarea procesului de consultare publică; a programelor de elaborare a proiectelor de decizii; a numărului liniei telefonice instituționale de informare a societății civile; a listei părților interesate);
- Întocmirea și publicarea rapoartelor anuale privind transparența decizională;
- Diversificarea modalităților/mecanismelor de consultare publică;
- Ordonarea informațiilor oferite privind ședințele Consiliului orașenesc (anunțarea prealabilă a tuturor ședințelor cu anexarea proiectelor de agendă, precum și a proiectelor de decizii, dar și a materialelor aferente);
- Punerea în aplicare efectivă a normelor menite să asigure transparența decizională.

În vederea sporirii
transparenței bugetare, se
recomandă:

- Elaborarea și publicarea pe site a „Bugetului pentru cetățeni” – informații despre bugetul local generalizate într-un format pe înțelesul oricărui cetățean din comunitate.
-

În vederea sporirii **transparenței în procesul de achiziții publice**, se recomandă:

- Revizuirea paginii web și modului în care este organizată informația și documentele publicate, în special divizarea informațiilor privind lansarea achizițiilor și a celor privind rezultatele procedurii de atribuire. Rubricile dedicate achizițiilor publice se pot redenumi în felul următor: Planuri de achiziții; Anunțuri de participare; Anunțuri de atribuire; Rapoarte de monitorizare; Achiziții de valoare mică;
- Îmbunătățirea accesului la informațiile privind achizițiile publice prin includerea în Planurile de achiziții, Rapoartele de monitorizare, Dărilor de seamă a achizițiilor separat pentru bunuri, lucrări și servicii; precum și includerea sumelor totale a acestora;
- De a întreprinde măsuri privind implicarea mai activă a societății civile în procesul de achiziție prin identificarea organizațiilor, asociațiilor, cetățenilor activi interesați să participe în grupul de lucru pe achiziții publice la diverse proceduri de achiziție.